

Lovtidende A

2013

Udgivet den 5. april 2013

22. marts 2013.

Nr. 349.

Bekendtgørelse af lov om Folketingets Ombudsmand

Herved bekendtgøres lov nr. 473 af 12. juni 1996 om Folketingets Ombudsmand med de ændringer, der følger af lov nr. 556 af 24. juni 2005, lov nr. 502 af 12. juni 2009 og lov nr. 568 af 18. juni 2012.

Kapitel 1

Valg, afskedigelse m.v.

§ 1. Efter hvert folketingsvalg samt ved embedsledighed vælger Folketinget en ombudsmand.

Stk. 2. Ombudsmandens samlede embedsperiode kan ikke overstige 10 år.

Stk. 3. Efter nyvalg til Folketinget eller udløb af ombudsmandens embedsperiode fortsætter ombudsmanden i sin stilling, indtil Folketinget har valgt en ny ombudsmand og en nyvalgt ombudsmand er tiltrådt stillingen. Folketinget skal dog vælge en ombudsmand senest 6 måneder efter nyvalg til Folketinget eller udløb af ombudsmandens embedsperiode.

Stk. 4. Afgår ombudsmanden ved døden, bestemmer Folketingets Retsudvalg, hvem der skal udøve ombudsmandens funktioner, indtil Folketinget har valgt en ny ombudsmand.

§ 2. Medlemmer af Folketinget, kommunale råd og regionsråd kan ikke udføre hvervet som ombudsmand.

Stk. 2. Ombudsmanden skal have bestået juridisk kandidatsamen.

§ 3. Nyder ombudsmanden ikke længere Folketingets tilid, kan Folketinget afskedige ombudsmanden.

§ 4. Ombudsmanden kan med 6 måneders varsel forlange sig afskediget til udgangen af en måned.

Stk. 2. Ombudsmanden afskediges fra udgangen af den måned, hvori vedkommende fylder 70 år.

§ 5. Ombudsmandens løn fastsættes af Folketinget. Ombudsmanden har ret til eftervederlag og pension efter regler svarende til de i lov om vederlag og pension m.v. for ministre §§ 3-5 indeholdte bestemmelser.

Stk. 2. I stedet for at modtage eftervederlag og pension beregnet efter § 5 i lov om vederlag og pension m.v. for ministre kan ombudsmanden begære, at pensionen beregnes efter regler svarende til dem, der gælder for Folketingets tjenestemænd, jf. § 1, stk. 2, i lov om tjenestemandspension, og således at det tidsrum, hvor ombudsmanden har fungeret som ombudsmand, kan medregnes i den samlede pensionsalder.

§ 6. Må ombudsmanden fratræde uden varsel, bevarer denne sin løn i 3 måneder fra udgangen af den måned, hvor ombudsmanden fratræder. Afgår ombudsmanden ved døden inden denne periodes udløb, tilkommer den del af lønnen, som ikke er udbetalt ved dødsfaldet, ombudsmandens ægtefælle eller, hvis ombudsmanden ikke efterlader sig ægtefælle, dem af børnene, der er berettiget til børnepension.

Stk. 2. Så længe der udbetales lønindtægt, sker der ikke udbetaling af eftervederlag eller pension.

Stk. 3. § 3, stk. 2, i lov om vederlag og pension m.v. for ministre finder tilsvarende anvendelse på lønnen i henhold til stk. 1.

Stk. 4. § 4, stk. 1, § 5, stk. 1, 2. pkt., og stk. 2, og § 6, stk. 1-3, kan fraviges ved en aftale mellem ombudsmanden og Folketingets formand.

Kapitel 2

Ombudsmandens kompetence

§ 7. Ombudsmandens virksomhed omfatter alle dele af den offentlige forvaltning. Ombudsmandens virksomhed omfatter også frihedsberøvedes forhold på private institutioner m.v., hvor frihedsberøvelsen er sket enten i medfør af en afgørelse truffet af en offentlig myndighed, på opfordring af en offentlig myndighed eller med samtykke eller indvilligelse fra en offentlig myndighed. Endvidere omfatter ombudsmandens virksomhed børns forhold på private institutioner m.v., som varetager opgaver umiddelbart i forhold til børn.

Stk. 2. Ombudsmandens virksomhed omfatter ikke domstolene.

Stk. 3. Ombudsmanden behandler ikke klager over nævn, der i betryggende former træffer afgørelse om tvister mellem private, selv om vedkommende nævn i anden sammenhæng betragtes som tilhørende den offentlige forvaltning.

Stk. 4. Såfremt selskaber, institutioner, foreninger m.v. ved lov eller administrativt helt eller delvis inddrages under de regler og principper, der gælder for den offentlige forvaltning, kan Ombudsmanden bestemme, at de pågældende organer i samme omfang skal være omfattet af Ombudsmandens virksomhed.

§ 8. Ved bedømmelsen af kommuner og regioner skal ombudsmanden tage hensyn til de særlige vilkår, hvorunder disse myndigheder virker.

§ 9. Folkekirken er omfattet af ombudsmandens virksomhed bortset fra spørgsmål, der direkte eller indirekte vedrører kirkens lære eller forkyndelse.

Kapitel 3

Forholdet til Folketinget

§ 10. Ombudsmanden er i udøvelsen af sit hverv uafhængig af Folketinget. Folketinget fastsætter almindelige bestemmelser for ombudsmandens virksomhed.

§ 11. Ombudsmanden afgiver en årlig beretning til Folketinget om sin virksomhed. Beretningen offentliggøres.

Stk. 2. Såfremt ombudsmanden giver meddelelse om en sag til Folketinget, en minister, en kommunalbestyrelse eller et regionsråd, jf. § 24, eller ombudsmanden fremdrager en sag i sin årlige beretning, skal der i meddelelsen eller beretningen gives oplysning om, hvad den pågældende myndighed eller person har anført til sit forsvar.

§ 12. Bliver ombudsmanden i særlige tilfælde opmærksom på mangler ved gældende love eller administrative bestemmelser, skal ombudsmanden give Folketinget og vedkommende minister meddelelse herom. Med hensyn til mangler ved bestemmelser, som er fastsat af en kommune eller en region, skal ombudsmanden give meddelelse til vedkommende kommunalbestyrelse eller regionsråd.

Stk. 2. Ombudsmanden skal i forbindelse med sin virksomhed overvåge, om gældende love eller administrative bestemmelser er forenelige særligt med Danmarks internationale forpligtelser til at sikre børns rettigheder, herunder FN's konvention om barnets rettigheder. Bliver ombudsmanden opmærksom på mangler, skal ombudsmanden give Folketinget og vedkommende minister meddelelse herom. Med hensyn til mangler ved bestemmelser, som er fastsat af en kommune eller en region, skal ombudsmanden give meddelelse til vedkommende kommunalbestyrelse eller regionsråd.

Kapitel 4

Indgivelse af klage

§ 13. Klager over de i §§ 7-9 nævnte myndigheder eller institutioner kan indgives til ombudsmanden af enhver. Den, som er frihedsberøvet, har ret til i lukket skrivelse at rette henvendelse til ombudsmanden.

Stk. 2. En klage skal være navngivet.

Stk. 3. Klage skal være indgivet inden et år efter, at forholdet er begået.

Stk. 4. Ombudsmanden kan i særlige tilfælde forlænge fristen i stk. 3.

§ 14. Klage over forhold, der kan påklages til en anden forvaltningsmyndighed, kan ikke indgives, førend den anden forvaltningsmyndighed har truffet afgørelse.

§ 15. Klager over behandlingen af personer, der er berøvet deres personlige frihed uden for strafferetsplejen, skal henvises til det af Folketinget i henhold til grundlovens § 71, stk. 7, nedsatte tilsyn, der kan overdrage ombudsmanden at medvirke ved behandlingen af sådanne klager, for så vidt de er rettet mod nogen, der henhører under ombudsmandens virksomhed.

§ 16. Ombudsmanden afgør, om en klage giver tilstrækkelig anledning til undersøgelse.

Stk. 2. Hvis en klage ikke giver ombudsmanden anledning til kritik, henstilling m.v., kan sagen afsluttes, uden at ombudsmanden forinden forelægger klagen til udtalelse for vedkommende myndighed, jf. § 20, stk. 1.

Kapitel 5

Iværksættelse af undersøgelse på eget initiativ og inspektion

§ 17. Ombudsmanden kan af egen drift optage en sag til undersøgelse.

Stk. 2. Ombudsmanden kan gennemføre generelle undersøgelser af en myndigheds behandling af sager.

§ 18. Ombudsmanden kan undersøge enhver institution eller virksomhed samt ethvert tjenestested, der hører under ombudsmandens virksomhed. I forbindelse med en sådan undersøgelse kan Ombudsmanden, ud over hvad der følger af § 21, bedømme forhold vedrørende en institutions eller myndigheds indretning og drift samt forhold vedrørende behandlingen af og aktiviteterne for institutionens eller myndighedens brugere ud fra almenmenneskelige og humanitære synspunkter.

Kapitel 6

Sagens oplysning

§ 19. Myndigheder m.v., der er omfattet af ombudsmandens virksomhed, er forpligtet til at meddele ombudsmanden de oplysninger samt udlevere de dokumenter m.v., som forlanges af ombudsmanden.

Stk. 2. Ombudsmanden kan afkræve myndigheder m.v., der er omfattet af ombudsmandens virksomhed, skriftlige udtalelser.

Stk. 3. Ombudsmanden kan indkalde personer til for retten at afgive forklaring om forhold, som er af betydning for ombudsmandens undersøgelser. Forklaringerne afgives efter reglerne i retsplejelovens kapitel 68.

Stk. 4. Ombudsmanden kan besigtige ethvert tjenestested og har adgang til samtlige lokaler.

Stk. 5. Ombudsmanden har, hvis det skønnes nødvendigt, til enhver tid mod behørig legitimation uden retskendelse adgang til at inspicere private institutioner m.v., hvor personer er eller kan blive berøvet deres frihed, jf. § 7, stk. 1, 2. pkt., og private institutioner m.v., som varetager opgaver umiddelbart i forhold til børn, jf. § 7, stk. 1, 3. pkt. Politiet yder om nødvendigt bistand til gennemførelsen.

§ 20. Ombudsmanden må ikke udtale kritik, afgive henstilling m.v., før vedkommende myndighed eller person har haft lejlighed til at udtale sig.

Stk. 2. Ombudsmanden kan bestemme, at en udtalelse, en redegørelse eller en rapport og foreløbige udgaver heraf samt høringskrivelser og myndighedernes høringsvar først er undergivet aktindsigt, dagen efter at den endelige udtalelse, redegørelse eller rapport er sendt til vedkommende myndighed.

Kapitel 7

Bedømmelse og reaktion

§ 21. Ombudsmanden skal bedømme, om myndigheder eller personer, der er omfattet af ombudsmandens virksomhed, handler i strid med gældende ret eller på anden måde gør sig skyldige i fejl eller forsømmelser ved udøvelsen af deres opgaver. I forbindelse med Ombudsmandens inspektionsvirksomhed gælder desuden bestemmelsen i § 18.

§ 22. Ombudsmanden kan fremsætte kritik, afgive henstillinger samt i øvrigt fremsætte sin opfattelse af en sag.

§ 23. Ombudsmanden kan henstille, at der meddeles fri proces i anledning af forhold, der er omfattet af ombudsmandens virksomhed.

§ 24. Såfremt ombudsmandens undersøgelse af en sag viser, at der i den offentlige forvaltning må antages at være begået fejl eller forsømmelser af større betydning, skal ombudsmanden give meddelelse om sagen til Folketingets Retsudvalg. Ombudsmanden skal endvidere give meddelelse om sagen til vedkommende minister, kommunalbestyrelse eller regionsråd.

§ 25. Sager, der anlægges i den borgerlige retsplejes former mod ombudsmanden i anledning af dennes afgørelser, udtalelser m.v., kan efter påstand fra ombudsmanden afvises.

Kapitel 8

Personale, organisation, habilitet m.v.

§ 26. Ombudsmanden antager og afskediger selv sine medarbejdere. Disses antal, løn og pension fastsættes i overensstemmelse med reglerne i Folketingets forretningsorden. Embedets udgifter afholdes over Folketingets budget.

§ 27. Ombudsmanden kan bestemme, at en af medarbejderne midlertidigt skal udøve ombudsmandens funktioner.

§ 28. Ombudsmanden har tavshedspligt med hensyn til de forhold, som ombudsmanden bliver bekendt med under udøvelsen af sin virksomhed, såfremt hemmeligholdelse ifølge sagens natur er påkrævet. Den samme forpligtelse påhviler ombudsmandens personale.

§ 29. Foreligger der i en sag omstændigheder, der er egnede til at vække tvivl om ombudsmandens upartiskhed, underretter ombudsmanden Folketingets Retsudvalg, der bestemmer, hvem der skal udøve ombudsmandens funktioner.

Stk. 2. Ombudsmanden må ikke uden samtykke af Folketingets Retsudvalg have hverv i offentlige eller private virksomheder, foretagender eller institutioner.

§ 30. Betegnelsen ombudsmand eller anden betegnelse, der er egnet til forveksling hermed, må ikke benyttes, medmindre det er hjemlet i en af Folketinget vedtaget lov.

Kapitel 9

Ikrafttræden m.v.

§ 31. Denne lov træder i kraft den 1. januar 1997.

Stk. 2. Samtidig ophæves lov om Folketingets Ombudsmand, jf. lovbekendtgørelse nr. 642 af 17. september 1986, bekendtgørelse nr. 48 af 9. februar 1962 af instruks for Folketingets Ombudsmand samt retsplejelovens § 779, jf. lovbekendtgørelse nr. 905 af 10. november 1992, som senest ændret ved § 4 i lov nr. 291 af 24. april 1996.

§ 32. (Udeladt)

§ 33. Loven gælder ikke for Færøerne, men kan ved kongelig anordning sættes i kraft for Færøerne med de afvigelser, som de særlige færøske forhold tilsiger.

§ 34. For Færøerne kan der ved kongelig anordning senere foretages de ændringer i loven, som de særlige færøske forhold tilsiger.

Stk. 2. For Grønland kan der ved kongelig anordning foretages de ændringer i loven, som de særlige grønlandske forhold tilsiger.

Justitsministeriet, den 22. marts 2013

MORTEN BØDSKOV

/ Morten N. Jakobsen